

29.03.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**29 Mart 2023
Çarşamba**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

29 Mart 2023 Çarşamba

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Personelinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Staj Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği Sürekli Mesleki Geliştirme Eğitimi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2020/6)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ
- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2023/7)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- Posta ve Hızlı Kargo Yoluyla Taşınan Eşyanın Gümrük İşlemlerine İlişkin Tebliğ (Seri No: 1)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No: 2)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 25/1/2023 Tarihli ve E: 2022/136, K: 2023/16 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 25/1/2023 Tarihli ve E: 2022/141, K: 2023/17 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 16/2/2023 Tarihli ve E: 2022/104, K: 2023/28 Sayılı Kararı

YARGITAY KARARI

- Yargıtay 9. Hukuk Dairesine Ait Karar

TMO, 695 bin ton buğday ihalesinde alıma başladı

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) 695 bin ton buğday ihalesinde alıma başlarken, Avrupalı ticaret kaynakları ilk etapta yaklaşık 100 bin ton buğday alındığını açıkladılar.

Reuters'ın haberine göre, TMO'nun ihalesinde alımların bugün devam etmesi bekleniyor. Nihai nitelik taşımayan alımlar TMO tarafından daha sonra iptal edilebiliyor. İhalede ithal edilen ya da hâlihazırda Türkiye'deki depolarda bulunan buğday ile teklif verilebiliyor.

İhalede, sevkiyatların 18 Mayıs ile 16 Haziran ve 12 Haziran ile 10 Temmuz arasında yapılması istendi.

Togg, 177 bin 467 ön sipariş aldı

Togg'un ilk akıllı cihaz modeli T10X için 177 bin 467 ön sipariş verildi. Çekiliş, yarın Togg'un YouTube kanalından yayınlanacak

Togg'un resmi Twitter hesabından yapılan paylaşımda, "177.467 T10X ön siparişi. İlginiz için teşekkür ederiz. Çekiliş 29 Mart'ta YouTube kanalımızda." denildi.

Paylaşımda, söz konusu çekilişin "<http://youtube.com/@Togg>" adresinden takip edilebileceği aktarıldı.

Togg tarafından 25 Mart'ta yapılan paylaşımda, T10X için 7 günde 100 bin sipariş verildiği bildirilmişti. Böylece o tarihten bu yana 77 bin 467 ön sipariş daha oluşturulmuş oldu.

20 bin kişi için yedek liste

Togg ayrıca şanslı 20 bin kullanıcının yanı sıra 20 bin kişi için de yedek liste oluşturacak.

2023 yılı için planlanan teslimatlarda iptallerin yaşanması halinde, yedek listedeki kullanıcılar devreye alınacak. Ancak, 2023 yılı teslimatları için yedek listeden asıl listeye geçemeyenler 2024 yılı ocak ayı itibarıyla belirlenecek yeni paket ve konfigürasyon seçenekleriyle T10X sipariş edebilecek.

Bu siparişi verenler, 2024 yılı haziran ayına kadar herhangi bir çekilişe girmeden akıllı cihazlarını teslim alabilecek. Asıl ve yedek listede yer alamayan kullanıcıların yaptıkları ön ödemeler ise hesaplarına iade edilecek.

Karakaş'tan açıklama

Togg Üst Yöneticisi (CEO) Gürcan Karakaş, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımında, T10X'e gösterilen ilgiye teşekkür ederek, satış adetlerinin ne kadar sürede gerçekleştiğine ilişkin bilgi verdi. Karakaş, Twitter hesabından yaptığı paylaşımında şunları aktardı:

"100 T10X: 12 dakika, 1.000 T10X: 41 dakika, 7.734 T10X: 4 saatte, 22.150 T10X: 24 saate, 41.000 T10X: 3 günde, 100.000 T10X: 7 günde, 177.467 T10X: kapanışta. İçten teşekkürlerimizle. Mobiliteyi yeniden tanımlıyoruz."

Karakaş'ın paylaşımına çok sayıda kullanıcının, daha fazla üretim yapılması yönünde yorumlar yazdığı görüldü.

Öte yandan Togg, 2023 yılı boyunca kullanıcılarla buluşacak T10X için ön sipariş sahiplerini belirleyecek çekiliş sürecine gösterilen yoğun ilgi nedeniyle teslim edilecek akıllı cihaz sayısını 12 binden 20 bine yükseltmiş, noter huzurunda gerçekleştirilecek dijital çekiliş tarihini de bir gün ileriye alarak, 29 Mart olarak belirlemişti.

Kavcıođlu: Liralařma stratejisi enflasyonda kalıcı dűřűřű sađlayacak

TCMB Bařkanı Kavcıođlu, Merkez Bankası Genel Kurulu Toplantısı'nda, Liralařma stratejisinin enflasyonda kalıcı iyileřmeyi sađlayacađını sűyleyerek, "Őnűműzdeki dűnemde liralařma stratejisi kapsamında uygulanan politika bileřimi, sađlıklı kredi bűyűmesi kanalıyla finansal istikrarı ve finansman maliyeti kanalıyla potansiyel űretimi desteklemeye devam edecektir" dedi.

Mehmet KAYA

Merkez Bankası Genel Kurulu Ankara'da tamamlandı. Bankanın bir meclis űyesi genel kurul kararıyla gűrevden alındı. Merkez Bankası'nın deprem yardımı kampanyasına bağışladığı 30 milyar TL için genel kurul kararı da oluşturuldu.

Genel Kurul'da kar zarar tablosu ve kar dađıtım tablosunun dađıtılmamasına yűnelik eleřtiriler de yapıldı. Bařkan Kavcıođlu, kamuoyunda sıklıkla gűndeme gelen, genel kurulda da bazı pay sahiplerini temsilen konuřan Mali Műřavir řakir Sűlođlu tarafından sorulan kur korumalı mevduat uygulamasından Merkez Bankasınca űdenen tutara iliřkin bilgi vermedi. Bařkan Kavcıođlu, bu uygulama ve diđer liralařma stratejisi kapsamındaki uygulamaların bilançoda dengede olduđunu, ilave yűk oluřturmadıđını belirtmekle yetindi.

Merkez Bankası Bařkanı řahap Kavcıođlu, Genel Kurulun açılıřında yaptıđı konuřmada, enflasyonun genel gűrűnűműnde iyileřme olduđunu ve 2022 yılının ikinci yarısından itibaren ana eđilimde kademeli normalleřmenin bařladıđını

vurguladı. Liralaşma stratejisinin enflasyonda kalıcı iyileşmeyi sağlayacağını söyleyen Kavcıoğlu, “Önümüzdeki dönemde liralaşma stratejisi kapsamında uygulanan politika bileşimi, sağlıklı kredi büyümesi kanalıyla finansal istikrarı ve finansman maliyeti kanalıyla potansiyel üretimi desteklemeye devam edecektir. Arz talep dengesine de olumlu katkı verecektir. Bu doğrultuda fiyatlandırma davranışlarında ve enflasyon beklentilerinde iyileşmeyle enflasyonda kalıcı düşüş sağlanacaktır” dedi.

Liralaşma çerçevesindeki adımların nette maliyeti yok

Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu, döviz ve altından dönüşümlü mevduat, ihracat tutarlarının bir kısmının Bankaya satışı, reeskont kredileri, yuvam hesabı, zorunlu karşılıklar düzenlemeleri gibi liralaşma çerçevesinde atılan adımlar sonucu; küresel merkez bankalarının rezervleri yüzde 6 oranında azalırken, Merkez Bankası rezervinin yüzde 17 artarak 2022 yılı sonunda 128.8 milyar dolara ulaştığını söyledi.

Şahap Kavcıoğlu, döviz ve altından dönüşümlü mevduat dahil, bütün bu uygulamaların bilanço açısından ek maliyet doğurmadığını belirterek, “Rezerv biriktirme araçlarımızdan biri olan döviz ve altından dönüşümlü mevduatlar dahil liralaşma çerçevesinde atılan bu adımların, bankamız bilançosu için nette bir maliyet oluşturmadığı görülmüştür. Döviz ve altından Dönüşümlü Mevduat hesapları, teminat politikasında yapılan değişiklikler çerçevesinde tutulan Türk lirası cinsi menkul kıymetler, Türk lirası cinsi zorunlu karşılıklarda değişen faiz maliyeti, yabancı para cinsi zorunlu karşılık komisyonların değişimleri ve Türk lirası reeskont senetlerinin reeskont kredilerindeki Liralaşma sonucu artışının bilanço üzerindeki toplam etkisi dengededir.” diye konuştu.

Yatırımlara verilen kredi

Başkan Kavcıoğlu, Liralaşma Stratejisinin ihracat ve döviz kaybına yol açan alanlarda ikame yatırımların yapılarak ödemeler dengesinin iyileştirilmesi ve bu yolla finansal istikrara katkı sağlanması yönündeki ayağının da hem yatırım kredileri hem de selektif kredi uygulamalarıyla devam ettiğini kaydetti. Makroihtiyati kararlarla birlikte kredi genişlemesinin olumsuz etkilerinin de kontrol edildiğini belirtti. Şahap Kavcıoğlu, yatırım ve reeskont kredilerinde ulaşılan tutarlar hakkında da bilgi vererek, “Bugüne kadar, toplamda 67 İldeki 740 adet sanayi ve turizm yatırımlarına 111,47 milyar TL tutarında yatırım taahhütlü avans kredisi (YTAK) tahsis edilmiştir.

Buna ilaveten, ihracatçılar ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerde bulunan firmalara kullandığımız reeskont kredilerinde limitleri artırmak, faizleri düşürmek ve vadeleri uzatmak suretiyle söz konusu uygun finansman imkanını daha uygun ve erişilebilir hale getirdik. .2022 yılı içerisinde 346 milyar Türk lirası reeskont kredisini ihracatçılarımız kullanmıştır. Reeskont kredilerine erişimin kolaylaşması geçmiş yıllara göre KOBİ'lere tahsis edilen payda büyük bir artışa neden oldu. 2021 yılında yaklaşık 1.900, 2022 yılındaysa 5.972 KOBİ reeskont kredilerinden yararlandı” diye konuştu.

Başkan Kavcıoğlu Dijital TL için bankaların katılımıyla oluşturulan Dijital Türk Lirası İşbirliği Platformunun, 2023 yılı içinde banka ve finansal teknoloji şirketleri katılımıyla genişletileceğini de açıkladı.

Merkez Bankası genel kurulunda ilkler, bağış için karar, banka meclisinde görevden alma

Merkez Bankası Genel Kurulunda, nadiren yapılan bazı uygulamalar da yaşandı. Banka Meclisi üyelerinden biri Genel Kurul kararıyla görevden alındı. Genel Kurul normal gündem maddeleri bitiminde Hazine tarafından verilen önerge ile gündeme görevden alma ve yeni üye belirleme maddesi eklendi. Bu oylamayla Banka Meclisi üyesi Mevlüt Tatlıyer görevden alındı ve kalan süresini tamamlamak üzere yerine Muhsin Kar seçildi.

Genel Kurulda önceki yılların aksine Banka'nın deprem nedeniyle bağış yapması gündemi de yer aldı. Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu, 15 Şubat günü televizyonlardan canlı yayınlanan yardım kampanyasına telefon bağlantısıyla katılarak, Merkez Bankasının 30 milyar TL bağış yapacağını açıklamıştı. Genel Kurulda, Türk Ticaret Kanunu'nun anonim şirketlere genel kurullarında bu tür yardımlar için ihtiyat akçesi ayırma yetkisi veren hükmü uyarınca karar oluşturuldu.

Önceki yıllarda içinde kar dağıtım tablosu önerisinin de bulunduğu faaliyet raporu genel kurul sırasında basılı olarak dağıtılıyordu. Bu genel kurulda basılı faaliyet raporu dağıtılmadı ve genel kurul süresince internet sitesine de konulmadı.

Seçimler

Bu arada, görevden alma dışında genel kurulun önceden ilan edilmiş görev süresi bitmesine dayalı seçimleri de yapıldı. Görev süresi biten Banka Meclisi Üyeleri Ertan Aydın ve Elif Haykır Hobikoğlu yeniden seçildi. Denetim Kuruluna ise Ramazan Güngör, Mehmet Babacan, Bekir Bayraktar seçildi.

Merkez Bankası'ndan Hazine'ye 32,6 milyar TL

Merkez Bankası faaliyet raporu genel kurulun ardından internet sitesinde yayınlandı. Burada yer alan bilgilere göre Merkez Bankası Hazine'ye 2022 yılı karından 32 milyar 618 milyon TL'lik kar payı aktaracak. Ayrıca ihtiyat akçesinden 7 milyar 419 milyon TL'lik tutar da Hazine'ye verilecek. Böylece Hazine'ye 2022 faaliyet dönemine ilişkin aktarılan tutar 40 milyar 37 milyon TL oldu.

Merkez Bankası'nın yayımlanan kar dağıtım tablosuna göre, dağıtılabılır dönem karı 93 milyar 300 milyon TL olarak belirlendi. Bunun içinde 39 milyar 330 milyon TL ihtiyat ayrıldı. İhtiyat içinde, deprem yardımına konu olmak üzere 30 milyar TL'lik ayrıca ihtiyat akçesi ayrıldı. Banka, normal faaliyet dönemi için ise 9 milyar 330 milyon TL'lik ihtiyat akçesi ayırdı.

Banka, 2021 yılı ihtiyat akçesini Hazine'ye aktarırken, 2022 ihtiyat akçesini aktarmadı.

Irak Türkiye'ye tazminat ödeyecek

Enerji Bakanlığı uluslararası tahkim merkezinin petrol davasında Irak'ın Türkiye'ye tazminat ödemesine hükmettiğini bildirdi.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Türkiye ve Irak arasında Paris merkezli Uluslararası Ticaret Odası Tahkim Merkezi (ICC) nezdinde görülen davada, Irak'ın beş talebinden dördünün reddedildiğini, Türkiye'nin taleplerinin ise büyük çoğunluğunun kabul edilerek Irak'ın Türkiye'ye tazminat ödemesine hükmettiğini bildirdi.

Bakanlığın Türkiye-Irak arasındaki Uluslararası Tahkim Mahkemesi'nin verdiği karara ilişkin açıklamasında, davanın aslında Irak Merkezi Hükûmeti ile yine Irak'ın anayasal bir birimi olan Irak Kürt Bölgesel Yönetimi arasında yıllardır süregelen petrol yönetim hakkı uyuşmazlığının bir yansıması olduğu aktarıldı.

Türkiye tarafından Irak'ın birliğine ve toprak bütünlüğüne her zaman saygı gösterildiği ve yine Irak ve bölgenin politik ve ekonomik istikrarı için çaba sarf edildiği vurgulanan açıklamada şunlar kaydedildi:

"Ülkemiz ile Irak arasında Paris merkezli ICC nezdinde görülen dava hakkında Irak'ın tahkim davasını kazandığı haberlerinden sonra kamuoyunu bilgilendirme ihtiyacı doğmuştur. Türkiye birçok uluslararası enerji projesinin önemli bir paydaşı olarak her zaman sorumluluklarının bilincinde hareket etmiştir. Ülkemiz, bölgede yaşanan bütün istikrarsızlıklara rağmen 1973 yılından beri Irak-Türkiye Petrol Boru Hattı Sistemi'ni çalışır durumda tutmak için milyarlarca dolarlık harcama yapmış ve küresel petrol piyasalarında istikrarın korunması için gereken katkıyı sağlamıştır.

Söz konusu anlaşmazlığın dostane çözümü için hem taraflarla hem de ilgili ülkelerle yoğun bir diplomasi yürütmüştür. Davanın gelinen bu aşamasında hakem heyeti, Irak'ın beş talebinden dördünü reddetmiştir. Ülkemizin taleplerinin ise büyük çoğunluğunu kabul ederek Irak'ın bu ihlaller sebebiyle Türkiye'ye tazminat ödemesine hükmetmiştir. Türkiye, her zamanki gibi uluslararası hukukun gereğini yerine getirmeye ve anlaşmazlığın asıl tarafları arasında kalıcı çözüme ulaştırılması için her türlü katkıyı sağlamaya hazırdır."

Türkiye'nin 1,4 milyar dolar ceza ödemesine karar verilmişti

Bağdat hükümetinin 2014 yılında Türkiye'ye karşı açtığı tahkim davası, uluslararası haber ajanslarının geçtiği haberlere göre Uluslararası Ticaret Odası Tahkim Merkezi'nin (ICC) Türkiye'nin Bağdat'a 1,4 milyar dolar ceza ödemesine hüküm kılmasıyla sonuçlanmıştı. Ancak Bağdat'ın toplam tazminat talebi 33 milyar doları bulan taleplerinin önemli bir kısmı reddedilmişti.

Karar üzerine Irak Kürt Bölgesel Yönetimi'nin Kerkük'ten Ceyhan'a günlük 400 bin varil petrol ihracatı cumartesi günü durdurulmuştu ve bölgede faaliyet gösteren yabancı petrol şirketleri Ankara-Erbil-Bağdat arasında bir uzlaşma sağlanana kadar geçici olarak petrolü tankerlerde depolamaya başlamıştı.

Irak erken zafer ilan etti

Öte yandan Tahkim davası hakkında bilgi sahibi Batılı bir kaynak Middle East Eye'a verdiği demeçte Irak'ın zafer ilan etmekte aceleci davrandığını belirterek "İstedikleri kadar zafer kutlasınlar, ben olsam avukatlarını kesinlikle kovardım" diyor. Kaynak "Irak beş kategoride tazminat talebinde bulunmuştu: Depolama, ulaştırma, münhasır kullanım, erişim ve yükleme. Ancak sadece yükleme için yapılan tazmin talepleri kabul edildi" diye ekledi.

Asgari ücrete zam temmuzda

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin, Cumhurbaşkanı Erdoğan'la yapacağı görüşme öncesi asgari ücrete zam tartışmalarıyla ilgili açıklama yaptı. Konuyla ilgili tarih veren Bakan Bilgin, "Asgari ücrete zam temmuzda" dedi.

En düşük emekli maaşının 7 bin 500 liraya çıkarılmasının ardından gözler asgari ücrete çevrildi. Seçimlerden önce asgari ücrete ara zam yapılacağı tartışmaları başladı. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin, tartışmalara son noktayı koydu. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'la AK Parti Genel Merkezi'nde görüşme gerçekleştirecek olan Bakan Bilgin, asgari ücrete zam yapılacak tarihi duyurdu. Bilgin, "Asgari ücrete zam temmuzda" dedi.

Geçtiğimiz günlerde en düşük emekli maaşının 5500 TL'den, 7500 TL'ye yükseltilmesi için Meclis'e teklif sunulmuştu. Teklifte ayrıca, 1100 TL olan emekli bayram ikramiyelerinin ise 2000 TL olması öngörülüyor.

BETAM'dan Türkiye için %5 büyüme öngörüsü

"Birinci Çeyrekte Pozitif Büyüme" başlığıyla yayımlanan raporda Bahçeşehir Üniversitesi Ekonomik ve Toplumsal Araştırmalar Merkezi (BETAM) Türkiye'nin 2023 yılının ilk çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 5 büyüyeceğini öngördü.

Bahçeşehir Üniversitesi Ekonomik ve Toplumsal Araştırmalar Merkezi (BETAM) "Birinci Çeyrekte Pozitif Büyüme" başlıklı Ekonomik Büyüme ve Tahminler: Mart 2023 notunu yayımladı.

Yayımlanan notta Türkiye'nin 2023 yılının ilk çeyreğine pozitif bir büyüme sergileyeceği ve ekonominin ilk çeyrekte geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 5 büyüyeceği öngörüsü paylaşıldı. Büyümenin ise bir önceki çeyreğe göre yüzde 1,4 olacağı tahmin ediliyor.

Kamu tüketim harcamalarında büyük artış öngören BETAM, kamu tüketim harcamalarında ise bir önceki çeyreğe göre yüzde 31,9'luk bir artış öngörüyor.

Raporun özetine dair kuruluştan yapılan açıklama ise şöyle:

Kesinleşen Ocak ve kısmen açıklanan Şubat ayı GSYH öncü göstergeleri ile yaptığımız hesaplamalara göre Türkiye ekonomisinin 2023 yılının birinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine kıyasla yüzde 5,0 oranında büyümesini bekliyoruz. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilerle yaptığımız hesaplamalarla ise 2023 yılının birinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla GSYH'nin yüzde 1,4 artacağını öngörüyoruz.

Kredi muslukları tıkanı, piyasa nakite sıkıştı

Nakit darboğazından geçen reel sektör, krediye erişimde zorlanmaktan dertli. İş dünyası, yüzde 35'leri bulan faiz oranlarına rağmen kredi musluklarının açılmamasından şikayetçi.

Yıllardır finansmana erişimde destek bulamadığından yakınan reel sektör, bankaların son dönem uygulamalarının 'yıldırma' noktasına ulaşmasından şikayetçi. Özellikle bitmek bilmeyen kredi prosedürleri, 3 aya kadar düşen vadeler, kağıt üzerinde yüzde 18-19 olan faizlerin yüzde 35'lere ulaşması ve buna rağmen kredilerin aktif hale getirilmemesi ilk dile getirilen şikayetler.

Kamu bankalarının bile 3 ay spot verdiği yönünde açıklamalar yapan sektör yetkilileri, "Kağıt üstünde kredi faizleri yüzde 18-19 aralığına inmiş gözüküyor ancak kredi alma koşulları ağırlaşıyor. Çoğumuz yüzde 35-36 civarındaki faiz oranlarıyla bile krediye ulaşamıyoruz" diyerek tepkilerini dile getiriyor.

Ticari kart kullanımı yükseliyor

BDDK verilerine göre bankacılık sektöründe krediler 24 Şubat -17 Mart aralığında 8 trilyon 246 milyar TL'ye yükseldi. Kredilerdeki artış ağırlıklı olarak bireysel taraftaki artıştan destek aldı. Taksitli ticari kredilerde aynı dönemde yüzde 2.2 artarak 1 trilyon 6 milyar TL düzeyine yükseldi. Kurumsal kredi kartları ise yüzde 5.4 yükselerek 12 milyar 948 milyon TL'ye çıktı.

29.03.2023

TOBB Hazır Giyim ve Konfeksiyon Meclisi Başkanı Şeref Fayat: Böyle giderse çok firma oyun dışı kalacak

Bankalara gidip de herhangi bir şekilde bir spot krediye ulaşmak neredeyse mevzu bahis değil. Ulaşabiliyorsanız da o ortada dolaşan rakamların çok daha yükseğine ulaşabiliyorsunuz. Bankalar kredi vermemek üzerine yoğunlaşıyor.

Veriyorlarsa da talep edilen faizler yüzde 35 civarında ve vade 3 aydan fazla değil. Dolayısıyla sanayicinin çok sıkıştığı, bankaların kredi vermekten imtina ettiği, vermek istemediği bir sıkışık piyasa söz konusu. Dövizde yüzde 12-13 gibi çok ciddi bir teminatı karşılığı veya herhangi bir reyting sorunu olmazsa konuşuluyor.

Yani diğer kredilerin yüzde 30-40'ları bulduğu bir ortam var. Umarım seçimden sonra sağlıklı bir faiz ve kur politikası güdülür. Aksi takdirde çok firma oyun dışı kalabilir. Şu anda Eximbank üzerinden krediye ulaşabilen tek kesim net ihracatçı olanlar.

Merkez Bankası, 30 milyar liralık deprem yardımını onayladı

Merkez Bankası, 'Türkiye Tek Yürek' kampanyası kapsamında deprem için göndereceği 30 milyarını onayladı. Merkez'in kârından seçim öncesi Hazine'ye 62.1 milyar lira para akacak.

Merkez Bankası Genel Kurulu, Ankara'da yapıldı. Genel Kurul'da alınan kararla, kârın dağıtımı ile deprem yardımı için daha önce Türkiye Tek Yürek Kampanyası kapsamında söz verilen 30 milyar liranın aktarımı işlemi resmen onaylandı.

Buna göre Merkez Bankası, Hazine ve Maliye Bakanlığı'na kârı üzerinden 22 milyar 103 milyon lira vergi ödeyecek. Merkez Bankası ayrıca 71 milyar 948 milyon lira olan vergi sonrası dönem kârından 32 milyar 618 milyon lira kâr payı adı altında Hazine ve Maliye Bakanlığı'na transfer edilecek.

Hazine'ye ayrıca 7 milyar 419 milyon lira da ihtiyat akçesi ödenecek. Merkez, kârından 30 milyar liralık kısmı ise deprem yardımları için AFAD'a gönderecek. Yedek Yardım parası, Türk Ticaret Kanunu'nun 523'üncü maddesine dayandırıldı. Böylece Hazine ile deprem yardımı için toplam ödeme 92 milyar 140 milyon liraya ulaşacak.

Üç partiden Erdoğan'ın adaylığına itiraz

İYİ Parti, Memleket Partisi ve DEVA, 14 Mayıs'ta yapılacak cumhurbaşkanı seçiminde Erdoğan'ın adaylığıyla itirazda bulundu.

Memleket Partisi Genel Sekreteri Halil İlker Çelik, 14 Mayıs'ta yapılacak Cumhurbaşkanlığı Seçimi'nde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın adaylığına ilişkin Yüksek Seçim Kurulu'na (YSK) itirazda bulduklarını bildirdi.

Çelik, YSK Başkanlığında yaptığı basın açıklamasında, YSK'nin geçici cumhurbaşkanı adayları listesinin Resmi Gazete'de yayımlandığını, bugün itibarıyla da listeye itiraz sürecinin başladığını dile getirdi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın adaylığına Memleket Partisi olarak itirazda bulduklarını belirten Çelik, "Anayasa'mızın 101. maddesinde cumhurbaşkanının 2 dönem seçilebileceği kuralı var. 101. maddenin ikinci fıkrasında 'Bir kimse en fazla 2 defa cumhurbaşkanı seçilebilir.' denilmekte. Ancak Sayın Cumhurbaşkanımız üçüncü defa aday oldu. Bu, yasal olarak mümkün değil. Bu nedenle itirazlarımızı sunduk." diye konuştu.

"Erdoğan'ın adaylığının kabulüne ilişkin kısmın iptali gerekmektedir"

DEVA Partisi Sözcüsü İdris Şahin, Erdoğan'ın tekrar cumhurbaşkanı adayı olmasına yönelik YSK'ye itiraz dilekçesi verdiklerini duyurdu.

Şahin yaptığı açıklamada şunları kaydetti:

29.03.2023

"Daha önce iki kez cumhurbaşkanlığı yapmış olan sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın tekrar aday gösterilmesi anayasa ya aykırı olduğundan, geçici aday listesinde sayın Erdoğan'ın adaylığının kabulüne ilişkin kısmının iptali gerekmektedir. Sayın Erdoğan'ın yeniden adaylığı Anayasanın 101 maddesinin 2. fıkrasına açıkça aykırıdır. 28 Mart 2023 gazetede yayınlanan geçici aday listesinden sayın Erdoğan'ın çıkartılmasını arz ve talep ediyoruz."

İYİ Parti de itiraz edecek

İYİ Parti Genel Sekreteri Uğur Poyraz, Erdoğan'ın seçim için cumhurbaşkanı adayı gösterilmesi halinde bulunacakları itiraza ilişkin dilekçeyi dün partisinin YSK temsilcisine teslim ettiklerini açıklamıştı.

Depremzede 11 ilde şubatta 105 yatırım

Naki BAKIR

29 Mart 2023 Çarşamba

Şubat ayında ülke genelinde toplam tutarı 44,4 milyar lira olan 1.183 yatırım teşvik belgesine bağlandı; bunun, toplam 3,1 milyar lira tutarlı 105'i depremzede 11 ilde gerçekleştirilecek.

Enka Hijyen AŞ, Gaziantep'te hasta bezi üretimine yönelik 584,7 milyon, Predo Sağlık Ürünleri de Gaziantep'te bebek ve yetişkin bezi ile hijyenik ped üretimine yönelik 421 milyon liralık yatırıma gidiyor.

TEŞVİK BELGESİNE BAĞLANAN YATIRIMLAR (2023)						
	ŞUBAT			OCAK-ŞUBAT		
	Belge (Adet)	Yatırım (Milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge (Adet)	Yatırım (Milyon TL)	İstihdam (Kişi)
Adana	22	306,4	78	59	3.021,6	483
Adıyaman	2	11,3	21	19	191,7	840
Diyarbakır	9	66,3	273	48	650,2	2.280
Elâzığ	1	2,1	17	11	1.218,6	552
Gaziantep	26	1.334,3	482	68	2.390,9	1.002
Hatay	11	525,4	121	21	782,5	268
K. Maraş	5	225,7	59	26	1.789,0	319
Kilis	2	234,7	52	3	239,4	53
Malatya	5	84,1	55	21	359,1	383
Osmaniye	3	43,5	12	11	255,8	93
Şanlıurfa	19	297,9	599	60	917,5	1.461
11 il	105	3.131,6	1.769	347	11.816,3	7.734
Diğer iller	1.078	41.280,3	18.752	2.332	117.137,2	46.898
TOPLAM	1.183	44.411,9	20.521	2.679	128.953,5	54.632

On bir ilde büyük can ve mal kaybına yol açan, ekonomik, sosyal ve manevi açıdan tüm ülkede travma etkisi yaratan Kahramanmaraş merkezli depremlerin meydana geldiği şubat ayında, teşvikli yatırımlarda ülke genelinde canlılık sürerken depremzede 11 ilde ise kan kaybı yaşandı.

Ülke genelinde gerçekleştirilecek toplam tutarı 44,4 milyar lira olan ve tamamlandığında 20 bin 521 kişiye istihdam sağlayacak 1.183 yatırım, şubatta teşvik belgesine bağlandı.

Teşvik belgesi verilenler içinde toplam 3,1 milyar lira tutarlı ve 1.769 kişilik iş yaratacak 105 yatırımın, depremlerinin büyük can ve mal kaybına yol açtığı 11 ile yönelik olduğu belirlendi. Diğer illere yönelik toplam belge sayısı 1.078, bu belgeler kapsamında yapılacak toplam yatırım 41,3 milyar ve öngörülen istihdam ise 18 bin 752 oldu.

Söz konusu 70 il toplamında teşvik belgesi sayısı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 116,9, yatırım tutarı yüzde 106,9 ve istihdam sayısı yüzde 30,9 artarken, depremzede 11 ile yönelik yatırım sayısı yüzde 5,4, tutarı yüzde 44,2, yaratılacak istihdam da yüzde 68,7 azaldı. Depremzede 11 il, şubatta yatırım eğiliminde ülke genelinden negatif ayrıştı ve genel artış oranını aşağı çekti.

Bu illerdeki kan kaybının etkisine rağmen şubatta Türkiye geneli toplam teşvik belgesi sayısında artış yüzde 94,6, yatırım tutarında artış yüzde 73,7 oldu, istihdamdaki artış ise yüzde 2,7'de kaldı. Toplam teşvik belgesi sayısında depremzede 11 ilin geçen yıl şubat ayında yüzde 18,3 olan payı bu yıl aynı ayda yüzde 8,9'a, yatırım tutarındaki payı yüzde 22'den yüzde 7,1'e, istihdamdaki payı da yüzde 28,3'ten yüzde 8,6'ya indirdi.

Üçte biri Gaziantep'e

Şubatta Gaziantep için toplam 1 milyar 334,3 milyon liralık 26 yatırım için teşvik belgesi düzenlendi. Bölgenin en büyük ekonomisi olan bu ilde teşvik belgesi sayısı geçen yıl aynı aya göre yüzde 4 artarken, yatırım tutarı yüzde 29,8, yaratılacak istihdam da yüzde 28,3 geriledi.

Aynı ay Adana için 306,4 milyon liralık 22, Hatay için 525,4 milyon liralık 11, Şanlıurfa için toplam 297,9 milyon tutarlı 19 yatırım için teşvik belgesi düzenlendi.

Şubat ayında düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında Kilis iline yönelik toplam 234,7 milyon lira tutarlı 2, Kahramanmaraş'a yönelik 225,7 milyon lira tutarlı 5, Malatya'da gerçekleştirilecek 84,1 milyon lira tutarlı 5, Diyarbakır'da 66,3 milyon lira tutarlı 9, Osmaniye'de 43,5 milyon lira tutarlı 3, Adıyaman'da hayata geçecek toplam 11,3 milyon lira tutarlı 2 ve Elazığ'da gerçekleştirilecek 2,1 milyon lira tutarlı bir yatırım yer alıyor.

DEPREMZEDE İLLERDE ŞUBAT AYINDA TEŞVİK BELGESİNE BAĞLANAN EN BÜYÜK 10 YATIRIM

Yatırımcı kuruluş	Sektörü	Cinsi	İli	Toplam Kapasitesi	Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Enka Hijyen Ürünleri A.Ş.	İmalat	Tevsi	Gaziantep	Hasta bezi, hasta bezi pantolon	584,7	150
Predo Sağlık Ürünleri A.Ş.	İmalat	Nakil, Tevsi, Ür. Ç.	Gaziantep	Bebek Bezi, Yetişkin Bezi, Hijyenik Ped	421,2	75
Taner Kurumsal Tem. Ekipm. A.Ş.	İmalat	Komple Yeni	Kilis	Plastikte masa, sehpa, tabure, şezlong vd.	227,1	50
Kipaş Mensucat İşletmeleri A.Ş.	Enerji	Komple Yeni	K. Maraş	Elektrik Enerjisi Üretimi	185,7	2
Alfebor Boru A.Ş.	İmalat	Tevsi	Hatay	CTP- Cam Elyaf Takviyeli Boru	154,0	15
Busa Tarım Ürünleri A.Ş.	Hizmetler	Komple Yeni	Adana	Lisanslı depoculuk	113,4	10
Canbeyli Grup Otomotiv İnşaat A.Ş.	Madencilik	Komple Yeni	Şanlıurfa	Kalker Kıırma-Elleme (Mıcr), Kalker İstih.	84,5	30
Ultrans Taşımacılık Ltd.	Hizmetler	Tevsi	Hatay	Vinç Hizmetleri	82,1	10
İnceoğulları Lojistik Ltd.	Hizmetler	Komple Yeni	Hatay	Entegre Lojistik Hizmetleri	73,6	10
Sandıkçı Tarım Ürünleri A.Ş.	Hizmetler	Tevsi	Adana	Lisanslı depoculuk	61,5	2

10 büyük yatırım

Şubat ayında depremzede illere yönelik teşvik belgesi alınan en büyük yatırım Enka Hijyen A.Ş.'nin Gaziantep'te gerçekleştireceği hasta bezi ve hasta bezi pantolon üretimine yönelik 584,7 milyon liralık tevsi yatırımdır. Bu yatırım 150 kişiye iş yaratacak.

Bu yatırımla Enka, söz konusu ürünlerde yıllık 1 milyar 821 milyon 600 bin adetlik üretim kapasitesine ulaşacak. Predo Sağlık Ürünleri de Gaziantep'te gerçekleştireceği 421 milyon lira tutarlı bebek ve yetişkin bezi ile hijyenik ped üretimine yönelik nakil, tevsi, ürün çeşitlendirme yatırımda geçen ay teşvik belgesine bağlandı.

Taner Kurumsal Temizlik Ekipmanları A.Ş., Kilis'te yapacağı plastik ev ve mutfak eşyaları üretimine yönelik 227 milyon liralık, Kipaş Mensucat da Kahramanmaraş'ta elektrik enerji üretimine yönelik 185,7 milyon lira tutarlı komple yeni yatırımları için belge aldı. Geçen ay alınan belgeler kapsamında Alfebor Boru Hatay'da cam elyaf boru üretimine yönelik 154 milyon liralık tevsi yatırımda gerçekleştirilecek.

Busa Tarım, Adana'da 113,4 milyon liralık lisanslı depoculuk, Canbeyli Grup Şanlıurfa'da 84,5 milyon liralık kalker üretimi, Ultrans Taşımacılık Hatay'da 82 milyon liralık vinç hizmetleri, İnceoğulları Lojistik Hatay'da 73,6 milyon liralık entegre lojistik hizmetleri, Sandıkçı Tarım Ürünleri de Adana'da 61,5 milyon liralık lisanslı depoculuk yatırımda gerçekleştirilecek.

7 yatırıma iptal

Bu arada deprem ayı olan şubatta, depremzede 11 ilde gerçekleştirilecek komple yeni nitelikte yatırımlar için daha önce alınmış 7 teşvik belgesi ise iptal edildi.

Malatya'da 2'si imalat, biri hayvancılığa yönelik toplam 3, Gaziantep'te biri imalat, diğeri halı kilim imalatına yönelik 2, Şanlıurfa'da bitkisel üretime yönelik bir ve Adana'da hayvancılığa yönelik bir iptal edildiği belirlendi. Toplam tutarı 85,7 milyon lira olan bu yatırımlarla bu illerde 102 kişilik istihdam yaratılacaktı.

İki ayda 129 milyarlık yatırıma teşvik

Ocak-şubat döneminde Türkiye genelinde teşvik belgesine bağlanan yatırım sayısı geçen yılın eş dönemine göre yüzde 106 artışla 2 bin 679'a, toplam yatırım tutarı yüzde 118,8 artışla 128,9 milyar lira ve yaratılacak istihdam yüzde 27 artışla 54 bin 632 kişi oldu.

Yılın ilk iki ayında teşvik belgesi düzenlenen yatırım tutarında en büyük payı 75,8 milyar lira ile imalat sanayi aldı. Bu dönemde 33 milyar liralık enerji, 15,8 milyar liralık hizmetler, 2,8 milyar liralık madencilik ve 1,6 milyar liralık da tarım yatırımı teşvik kapsamına alındı.

Depremzede 11 ilde ocak-şubat dönemi kümülatif belge sayısındaki artış, şubattaki düşüşün etkisiyle geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 37,2'de kaldı.

İki ayda bu illere yönelik verilen 347 teşvik belgesi kapsamındaki yatırım tutarı geçen yılın eş dönemine göre sadece yüzde 5,4 artışla 11,8 milyar lira olurken, öngörülen istihdam sayısı ise yüzde 30,9 düşüşle 7 bin 734'e geriledi. Diğer 70 il toplamında ise iki aylık belge sayısı yüzde 122,5 artışla 2 bin 332, yatırım tutarı yüzde 145,5 artışla 117,1 milyar, istihdam sayısı da yüzde 47,3 artışla 46 bin 898 oldu.

11 ilde ekonomik ivme kaybına önlem

İş dünyası ve ekonomi çevrelerinde, son on yılda kayda değer bir kalkınma ivmesi gözlenen başta Gaziantep, Adana ve Kahramanmaraş olmak üzere depremzede 11 ilde ekonomik ivme kaybının önüne geçilmesi, yatırım eğiliminin sürdürülebilirliği için etkili önlemlerin alınmasının önemine işaret ediliyor.

Afet bölgesi olan 11 ilde teşvikli yatırımlar yıldan yıla katlanarak büyümüş, 2013'te 5,1 milyar lira olan yıllık tutar 2022'de 77,8 milyar liraya ulaşmış, bu illerin toplamdaki payı yüzde 6,4'ten yüzde 13,4'e çıkmıştı. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı verilerine göre 2013-2022 döneminde düzenlenen Türkiye geneli teşvik belgelerinin yaklaşık beşte biri bu illere yönelik.

Bu kapsamda büyük bölümü imalat sanayii ve enerji sektörlerinde olmak üzere 332,8 milyar liralık yatırım teşvik kapsamına alınırken, bu yatırımlarda 464 bin 710 kişilik istihdam öngörüldü. Bu dönemde 11 il toplam yatırım tutarında yüzde 13,2, istihdamda yüzde 20,3 pay almıştı.

Kıtlık GDO buğdaya izin çıkardı

Mine ATAMAN

29 Mart 2023 Çarşamba

Endonezya “insan tüketimi için genetiği değiştirilmiş buğday” çeşidinin üretilmesine onay verdi. Söz konusu haber tarım ve beslenmenin geleceği için devrim niteliğinde.

Denize düşen yılanı sarılırcasına yoksul ve gelişmekteki ülkeler önceliğini sağlıklı beslenmeden öte karın doyurmaya veriyor. Gelişmiş ülkelerde çevre dostu üretime, ilgi artsa da, iklim felaketi onlar için de beslenme sorununu tetikliyor.

Kaynaklar tükeniyor, insan türünün beslenmesi için köklü çözümler gerekiyor. İyi tarım uygulamaları soylu bir azınlık için saadet vadetse de gezegenin geleceği için yeterli değil. Endonezya Tarım Bakanı Dr. Syahrul Yasin Limpo kendi kendine yeterlilik ve yoksullukla mücadele için GDO ürün gerekliliğini savunuyor.

Dünyanın en önemli tarım şirketlerinden Syngenta AG ve Monsanto GDO lobisinin başını çekiyor. GDO buğday Arjantin’in önemli biyoteknoloji firması Bioceres Solutions Corp tarafından üretildi. Kuraklığa karşı dirençli, verimli HB4 buğday çeşidi insan türünün kurtarıcısı olmaya aday.

2023 Buğday Rekoltesi Düşecek

Uluslararası Tahıl Konseyi, 2023 sezonu küresel ilk buğday tahminlerini yayınladı. Bir önceki yıla göre yüzde 2 düşüşle 787 milyon ton olacağı öngörülüyor. Düşüşün nedenleri; Ukrayna üretim alanındaki yüzde 20 azalış, Rusya’daki yüzde 13 daha az üretim ve Avustralya’daki yüzde 29 mahsul kaybı.

2022 yılı küresel buğday kapanış stoğu 286 milyon ton. Rusya Federal Devlet İstatistikleri Servisi, buğday fiyatlarındaki düşüş, zamansız yağmurların buğday kalitesine olumsuz etkisi, çiftçilerin az ekim yapması gibi nedenlerle buğday rekoltesini bir miktar düşüşle 86 milyon ton olarak açıkladı. Avrupa Komisyonu da 2023 hasadı için ilk verim tahminlerini içeren mart ayı mahsul izleme raporunu yayınladı.

AB için 5,99ton/ha olarak belirlenen rekolte de önceki yıla göre ortalama yüzde 3 artış bekleniyor. Avrupa'da kış ekimlerinin durumu Akdeniz havzasına göre iyi olsa da kıtanın güney kesimi olan İspanya, Portekiz, Türkiye'deki kuraklıklar endişe yaratıyor.

Öngörüler, Hindistan buğday rekoltesinin yüzde 4.1 artışla 112 milyon ton olacağı yönünde. Hindistan fiyatları düşürmek, rezervleri yenilemek amacıyla ihracat yasağını uzatmayı planlıyor. ABD buğdayının yüzde 8 artışla 46 ile 50 milyon ton arasında olması bekleniyor.

Kanada'nın ekim alanları yüzde 6 azaldı, ihracatın yüzde 8 düşmesi olası. En çok buğday ihraç ettiğimiz Buğday fiyatları şimdilik düşük seyretse de yaza ne olacak, deprem ve kuraklık kaynaklı verim kaybı nasıl giderilecek, ek yazlık üretim yapıldı mı, ithalat için bağlantılar ne durumda önlem aldık mı, sorular gırla?

Tahıl fiyatları Ukrayna Rusya savaşı öncesi seviyelerine dönmek üzere, amonyak ve mısır fiyatlarındaki düşüş gübre fiyatlarının kısmen düşmesini sağladı. Tüm dünya rekolte tahmini yaparken bizde rakamlar hep Acun gibi "hadi bunu yuvarlayalım" kıvamında, kurak da olsa sel gelse de rekolte hep 19 milyon ton, bereket versin.

Zimbabve, Venezüela, Lübnan dışında en yüksek gıda fiyat artışı bizde. "Karadeniz Tahıl Koridoru" ile yoksul ülkelere tokluk taşıdık diye övünen büyüklerimiz şimdilerde ağızımızdan düşürmediğimiz "dünyanın en bereketli, Cennet ülkesinde" eti, sütü, buğdayı ithal ederek rüştünü ispat ediyor, hadi hayırlısı.

Abdulkadir Selvi

Kılıçdaroğlu, Muharrem İnce'ye ne teklif edecek

Kılıçdaroğlu, Muharrem İnce'nin cumhurbaşkanı adaylığını açıkladığı toplantıda İnce'yi kürsüye, "Gel bakalım Muharrem" diye davet etmişti.

İnce daha sonra bu hitaptan rahatsız olduğunu ama o günün havasını bozmamak için sesini çıkarmadığını söylemişti.

Seçime giderken Muharrem İnce'nin oyları yükselip Memleket Partisi anahtar parti konumuna yükselince Kılıçdaroğlu, İnce'nin kapısını çalmak zorunda kaldı. Böylece iş, "Gel bakalım Muharrem'den, geliyorum Muharrem"e döndü.

31 Mart'ta cumhurbaşkanı adayları kesinleşecek. Muharrem İnce o tarihten sonra çekilse dahi seçim pusulasında yer alacak. Yoksa Kılıçdaroğlu bugün ziyaret etmeyecekti. CHP'deki hava Muharrem İnce'nin oyu nisan ortasına doğru geriler, eli bize mecbur kalır şeklindeydi. Anket yapıp oyunu ölçelim eğilimi hâkimdi. Ancak YSK'daki CHP temsilcisi de aynı yönde uyarıda bulununca apar topar ziyaret kararı alındı. Muharrem İnce zaten dün bu köşede, "Kemal Bey'i bekliyorum. Buyursun" demişti.

KRİTİK GÖRÜŞME

Öncelikle bu görüşmenin 14 Mayıs seçimlerine giderken yapılacak en kritik görüşmelerden biri olduğunu belirtmek isterim. Hatta en kritik görüşme. Çünkü Muharrem İnce kendisi kazanamasa da kaybettirebilir. O nedenle Muharrem İnce'nin kararı Kılıçdaroğlu'nun kaderini belirleyecek. Muharrem İnce'yle daha önce konuştuğumda, "Genel başkanlığımı yaptı. Ağabeyimdir. Ben CHP kültürü ile yetişmiş bir insanım" demişti.

NE ÇIKACAK

Kılıçdaroğlu elbette ki Muharrem İnce'den adaylıktan çekilmesini ve kendisini desteklemesini isteyecek. İnce, müzakereye açık olduğunu ifade etmişti. Kapıyı kapatmamıştı. Ama bu Kılıçdaroğlu'nun hangi önerilerle geleceğine bağlı. Eğer Kılıçdaroğlu üzerindeki mahalle baskısını hafifletmek ve İnce'yi muhalif kesimde zor durumda bırakmak için bu görüşmeyi yaparsa kendisi kaybeder. Ama ciddi önerilerle gelirse CHP ile Memleket Partisi arasında müzakere masası kurulabilir.

MAHALLE BASKISI

Muharrem İnce çok ağır bir mahalle baskısı altında. Günlerdir linç ediliyor. İnce bu görüşmeden sonra Kılıçdaroğlu lehine çekilirse kahraman ilan edilecek. Yok eğer çekilmezse o zaman hain olacağı kesin.

Ama kimse Kılıçdaroğlu'na, "Muharrem İnce'nin oylarının binde biri olmayan Gültekin Uysal'a bir cumhurbaşkanı yardımcılığı, bir bakanlık ve milletvekilliği veriyorsun ama Muharrem İnce'ye neden cumhurbaşkanı yardımcılığı ya da bakanlık teklifi götürmüyorsun" diye sormayacak.

KILIÇDAROĞLU'NUN TEKLİFİ

Üzerinde büyük bir mahalle baskısı olmasına rağmen Muharrem İnce tecrübeli bir siyasetçi. Kemal Kılıçdaroğlu hangi önerilerle gelecek, ona bakacak.

Eğer Kılıçdaroğlu'nun çantasında İnce'yi ikna edecek teklifler yoksa ikna etmesi zor gözüküyor. Ama Kılıçdaroğlu yapıcı olarak yaklaşırsa yeni bir süreç başlayabilir.

ERBAKAN'IN ODASINDA NE KONUŞTULAR

BEKLENEN ziyaret gerçekleşti. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Yeniden Refah Partisi'ni ziyaret etti. Fatih Erbakan, Erdoğan'ı bahçe kapısında karşıladı, makam aracına kadar uğurladı. Sıcak bir karşılaşma, samimi bir uğurlama vardı.

BİZZAT ERDOĞAN YÜRÜTTÜ

Yeniden Refah Partisi'yle seçim ittifakını bizzat Erdoğan yürüttü. Bu Erdoğan ile Fatih Erbakan'ın üçüncü görüşmesiydi. Erdoğan 1 ay önce Fatih Erbakan'ı Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde ağırladı. AK Parti ile görüşme başarısızlıkla sonuçlanınca Fatih Erbakan'la tekrar görüştü. Erdoğan, seçimlerde Erbakan isminin yanında yer almasını istiyordu, başardı. Aslında benzer ilgiyi Temel Karamollaoğlu'na da göstermişti. Ama o bunun kıymetini bilemedi, CHP'ye tercih etti.

SİNERJİ OLUŞTURDU

Erdoğan'ın ziyareti Yeniden Refah Partisi'nin genel merkezinde de heyecana yol açtı. Zaten Yeniden Refah Partisi ile yapılan ittifak muhafazakâr camiada sinerji oluşturdu.

Yeniden Refah Partisi'nin Genel Merkezi, Refah Partisi'nin kurulduğu dönemden beri Milli Görüş partilerine ev sahipliği yapıyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan Refah Partisi İstanbul il Başkanı ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olarak sayısız defa gelmiştir. 20 yıl aradan sonra geldiği binada neler hissettiğini merak ettim.

Fatih Erbakan, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı merhum Erbakan'ın makam odasında ağırladıklarını söyledi. Erdoğan, Erbakan Hoca'yla ilgili hatıralarını anlatmış.

Sırası gelmişken aynı odadan bir anımı da paylaşmak isterim. 1994 yerel seçimleriydi. HBB TV'de çalışıyordum. O seçimde Refah Partisi ilk sıçramasını yapmıştı. Üst üste zafer haberleri geliyordu. Ankara'yı kazanmışlardı. İstanbul'da ise nefes nefese bir yarış sözkonusuydu.

ERBAKAN'IN ODASINDA

Merhum Erbakan'la makam odasında canlı yayın yapıyordum. Çok mutluydu. İstanbul seçimlerini sormuştum. Kendinden çok emin bir şekilde, "İnşallah kazanacağız" demişti. "İstanbul'u kazanırsanız tekrar canlı yayına alabilir miyim?" dedim. Gevrek gevrek güldü. "Olur" dedi. Erbakan Hoca'dan söz almıştım. Erdoğan İstanbul seçimlerini kazanınca genel merkezde bir bayram havası olmuştu. Ben de Erbakan Hoca'yı yayına almıştım. Erdoğan, o gece nefes nefese seçim sonucunun takip edildiği Erbakan'ın makam odasında dün Türkiye Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı olarak misafir edildi.

FATİH ERBAKAN'IN AÇIKLAMALARI

50 dakika süren görüşmeden sonra Fatih Erbakan önemli açıklamalar yaptı. "Ülkeyi 6'lı kaosa teslim etmemek adına milli ve kararlı bir adım attık" dedi. Bu durumda Saadet Partisi ülkeyi 6'lı kaosa teslim edecek projenin bir parçası olmuyor mu?

Seçimlere AK Parti listelerinden girip girmeme konusunu konuşmadıklarını söyledi. Seçimlere kendi adı ve logoları ile gireceklerini açıkladı. Erdoğan belli sayıda ismin Meclis'e taşınmasını sağlar.

Fatih Erbakan cumhurbaşkanı yardımcılığı ya da bakanlık taleplerinin olmadığını ifade etti.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU NE YAPACAK

Yavuz Ağırailoğlu'nun "Meral Akşener ile vedalaşmaya gidiyorum. İstifa edeceğim" mesajını görünce kendisini aradım. "Doğru mu?" diye sordum. "Evet, doğru" dedi. Oysa bugün saat 13.00'te Meral Akşener'le görüşüp ondan sonra istifa edecekti. Sonra birden gelişmeler hızlandı. Yavuz Ağırailoğlu, istifa etti. Aslında ben İYİ Parti içinde kalıp mücadele edeceğimi düşünüyordum. Çünkü İYİ Parti'yle sorunu yoktu. Tam aksine İYİ Parti'ye yapılan haksızlığa isyan ediyordu. "Masada bize pusu kuruldu" demişti.

Peki süreci bu kadar hızlandıran ne oldu? İYİ Parti Sözcüsü Kürşat Zorlu'nun açıklamasıyla düğmeye basıldığı anlaşılıyordu. Çünkü Kürşat Zorlu, Akşener'den habersiz açıklama yapmazdı. Ayrıca hem İsmail Tatlıoğlu'nun eleştirileri hem Zorlu'nun açıklaması Ağırailioğlu hakkındaki kum saatinin dolmaya başladığını gösteriyordu.

LÜTFÜ TÜRKKAN'I KORUDULAR

Ama Yavuz Ağırailioğlu açısından da işler yürütülmesi imkansız bir noktaya doğru gidiyordu. Öncelikli olarak genel başkan yardımcılığı istedi ama verilmedi şeklindeki bel altı vuruşlar, PKK ve HDP'lilerin ağır hakaretleri karşısında partisi tarafından yalnız bırakılmak gönül bağlarını zayıflatmıştı. Ağır ağır istifaya doğru sürükleniyordu. İYİ Parti, Ağırailioğlu'nu kazanmayı istemedi. Tam aksine kaybetmeyi tercih etti. Şehit ailesine sinkaflı küfreden Lütfü Türkkan'ı korudular ama "HDP; Türk demokrasisinin şantajcısına dönmüştür. Çocuk katilini övenle kazanmaktansa kaybedelim" diyen Yavuz Ağırailioğlu'nu harcadılar.

ALPEREN ÇİZGİSİ

Yavuz Ağırailioğlu'nun istifasıyla İYİ Parti'den sadece bir milletvekili eksilmeyecek Ağırailioğlu'nun temsil ettiği ülkücü-Alperen çizgisi kopmuş olacak.

Yavuz Ağırailioğlu genç ve parlak bir siyasetçi peki bundan sonra ne yapacak? Siyasetten kopmayacağını düşünüyorum. Ama sadece adresi değişir.

Esfender KORKMAZ

Kârı zengine, zararı yoksula

29 Mart 2023 Çarşamba

Dünkü Karar gazetesinde detaylı yer alan bir habere göre Uluslararası tahkim, Irak Merkezi Yönetimi'nin dava açması üzerine Türkiye'ye 1,4 milyar dolar ceza verdi. Nedeni Türkiye'nin Kuzey Irak Bölgesel Yönetimi'nin merkezden habersiz Anayasaya aykırı petrol satmasına izin vermesidir. Bu ceza 2014-2018 yıllarını kapsıyor. Sonraki yıllarla ilgili aynı dava devam ediyor.

Bu durumda kâr petrolü satan ve kâr sağlayan, Berat Albayrak'ın da ortak olduğu yazılan Powertrans'a gitti. Ceza hazine tarafından ödeneceğine göre zararı çeken de vergi mükellefleri oldu. Ayrıca eğer bu 1,4 milyar dolar ile devlet kamu hizmeti yapsaydı, millet yararlanacaktı. Hizmetten mahrum edilen millet de bu cezanın maliyetine katılmış oldu.

1.Özetle, kârı kaçak petrol satan firma ve ortaklarına gitti, zararı halka sosyalle edildi.

Cumhurbaşkanı tek haneli faiz kararı verdi. 2021 sonunda Türkiye yeni bir kur şoku yaşadı. Bu defa hükümet kuru tutmak için Kur Korumalı Mevduat hesabı icat etti.

Doları olanlar, faiz ve kur farkı alarak, sistemin korumasından kârlı çıktılar. Maliyetini, üretici-tüketici tüm toplum çekiyor. Tüm millet bu icattan dolayı zararlı çıktı.

Halkın katlandığı maliyet;

*TL millî para olmaktan çıktı. Dolar koruması altına girdi. Dünyada ve Türkiye'de TL'ye olan güven dip yaptı. Bunu Türkiye'nin dış borçlanma tahvillerinin iflas risk priminde de görebiliyoruz. Cumhurbaşkanı dolar garantili TL mevduatını açıklamadan önce, Türkiye tahvillerinin iflas risk primi 520 baz puanı idi. Sonrasında 577 baz puanına yükseldi. CDS oranlarının artması Türkiye'nin daha pahalı dış borçlanması demektir.

*Kur farkı bütçeden ödeniyor. 2022 yılı bütçesinden 899,4 milyar lira bütçeden bankalara para aktarıldı. Bu para vergi mükelleflerinin ödediği paradır. Dahası bu para ile devlet, okul ve yol yapabiliirdi. Bazı illerde yatırım yapabiliirdi. İthal girdi yerine

ikame yatırımlar yapabiliirdi. Toplum hükümetin tek haneli faiz inadı yüzünden bütün bu hizmetlerden mahrum oldu. Düşük kamu hizmeti toplum refahını düşürdü.

*Kur farkı vermek; vergi verenden bankada mevduatı olana gelir transferidir. Bu uygulama gelir dağılımını bozdu.

2.Dolar tutanlar zenginleşti, halk yoksullaştı.

Türkiye'de Merkez Bankası, bankalara yüzde 8,5 oranı ile fon sağlıyor. MB verilerine göre bankalar yüzde 8,5 ile sağladıkları fonun üstüne, **İhtiyaç Kredilerinde** yüzde 311, **Taşıt Kredilerinde** yüzde 290, **Tüketici Kredilerinde** yüzde 292 ve **Ticari Kredilerde** yüzde 190 fazlasına kredi veriyorlar.

Öte yandan TÜİK'in açıkladığı Mart ayı finansal yatırım araçları nominal ve reel getiri oranlarına göre; mevduatta ortalama yıllık nominal faiz oranı yüzde 16,34 oldu. Reel faiz oranı da yüzde -25,03 oldu.

Bankaya bir yıl önce 100 lira yatıranın eline faizi ile birlikte 116,30 lira geçti. Ama enflasyon nedeni ile, satın alma gücü olarak bu 116,30 liranın değeri 75 liraya geriledi. Tasarruf sahibinin parasının dörtte biri enflasyon tarafından eritildi. Aradaki fark, bankaya vergiye benzer bir şekilde transfer edildi. Banka kazandı. Tasarruf sahibi kaybetti.

3.Hükümetin uyguladığı, dünyada eşi ve benzeri olmayan ve olmayacak bir faiz politikası ile bankalar sağlam kaldı ve fakat halk iflas etti.

Örnekler artırılabilir. Zaten benzer örnekleri her gün fiilen yaşıyoruz.

Hükümetin bu şekilde zararları sosyalle etmesi ve halktan alıp bankalara ve dolar zenginlerine gelir transfer etmesinin etkileri zamanla ortaya çıkar. İşte bunlar; bugün yaşamakta olduğumuz tüm ekonomik sorunların ve yoksullaşmanın nedenleridir.

Dikkat etmeliyiz ve bilmeliyiz ki; bir ekonomide zararların sosyalle edilmesi karşısında, toplumun kârlarının da sosyalle edilmesini isteme hakkı doğar.

İbrahim Kahveci

Büyük aydınlanma!

Türkiye büyük aydınlanma yaşıyor ama bunu dün yazdığımız gibi henüz gençler ve eğitilmiş kesimler göremiyor. Türkiye'nin büyük aydınlanmasını ileri yaş grubu ve alt eğitim grupları görebiliyor!

Hatta dünya endekslerinde-verilerinde görülmeyen bir aydınlanma bu... Mesela adalet endeksimizi Afrika ölçeğinde gösteren dünya örgütlerine karşı büyük aydınlanmacı kesim adalette hiç sorun görmeyebiliyor. İhalelerde şeffaflık, kamu kaynaklarının aktarımı gibi hiçbir sorun da görmeyebiliyor.

Ama bu büyük aydınlanmayı görmede gençlerin ve üst eğitim grubunun çok ciddi sorunu var!

Mesela ihracatımız... Bakınız 2015 yılında 150.982 milyon dolardan 2022 yılında 254.201 milyon dolara yükseldi. İhracat artışımız son 7 yılda %68,4 oranına ulaştı... Bu rakama bakarak büyük aydınlanmayı sizlerde yaşatabilirdiniz.

Ama yok illa şu detay hesaplara girecekseniz işte orada işiniz sorunlu...

Son 7 yılda ihracatımız %68,4 artarken ithalatımız %70,3 artış göstermiş. İyi ama nesi var bunun...??

İhracat artışı ile ithalat artışı nerede ise aynı seviyede kalmış.

Büyük aydınlanma için neden daha alt detayları karıştırmak istersiniz ki?

Gelin büyük aydınlanmayı beceremeyen bu üst eğitim ve genç nüfusun sorunlarına beraber bakalım: 2015 yılında 1 dolar 2,71 TL ediyormuş. Oysa 2022 yılında 1 dolar 16,55 lira ediyordu. Yani TL çok değer kaybetmiş ama ihracat artışı yine ithalat artışının gerisinde kalmış...

Nitekim Merkez Bankası 'TÜFE Bazlı Reel Kur Endeksi' 2015 yılında 98,99 seviyesindeyken 2022 yılında 58,73'e gerilemiş. TL'nin yüzde 41 daha değersiz

29.03.2023

olduğu bu dönemde TL bazında ihracat fiyatları ucuz, ithalat fiyatları da pahalı demektir. Buna rağmen ihracatımız ithalattan daha yüksek artış gösterememiş.

Tüh!

Ama sorun burada bitmiyor. Asıl sorun detayda saklı... O detay ise fiyatlar...

2015 yılına göre 2022 yılında bizim ihraç ettiğimiz ürünlerin ortalama fiyatı %12,6 artış göstermiş. Oysa aynı dönemde ithal ettiğimiz ürünlerin fiyatı %48,2 artmış.

Şöyle düşünün: Cep telefonu ithal ediyorsunuz ve dolar bazında 1 cep telefonunun fiyatı %48,2 artıyor. Ya da 1.000 dolara ithal ettiğiniz cep telefonuna 7 yıl sonra 1.482 \$ ödeyerek ithal ediyorsunuz. Ama 1.000 dolara sattığınız hıyarın tonunu artık sadece 1.126 \$ alarak satıyorsunuz.

7 yıl önce 1000 dolar ihracat ile 1000 dolara ithal ettiğiniz ürün makası artık 758 dolara düşmüş oldu. İşte buna **FAKİRLEŞTİREN BÜYÜME** diyoruz.

Eğer rakamlar ile fazla uğraşmaz ve detaya bakmazsanız büyük aydınlanmayı sizler de yaşabilirdiniz. Yok detay ve rakamlar ile ülkenin geleceğini düşünmeye başlamış iseniz dün verdiğimiz tablodaki gibi büyük şok içindesiniz demektir.

NOT: İhracat fiyatlarımız 7 yılda sadece %12,6 artarken toplam ihracat nasıl %68,4 arttı diye soracak olursanız hemen cevaplayalım: İhraç ettiğimiz mal miktarı %49,5 arttı. Yani **değeri ve kazancı düşük ama miktarı yüksek daha çok mal satarak ihracatımızı artırdık**; ya da Prof. Dr. Davut Kavranoglu'nun 2013 TİM konuşmasında söylediği gibi "Daha çok domates, daha çok hıyar satarak ihracatı artırmanın bir hükmü yoktur." İşte biz tam da bu yolda daha çok hıyar satarak ihracatı artırdık...İthalat artışımızın

%48,2'si fiyattan gelirken miktar artışı sadece %15,1 oldu. İhracatımızın tam tersi durum yani...

***

Bu büyük aydınlanma sadece dış ticarete değil... Ekonominin tamamında yaşanıyor.

Mesela 'Eser Siyaseti'

Ona köprüler, yollar, hastaneler yapıldı... Görmüyor musunuz bunları? Ortalıkta 20 yılda yapılan eserler dolaştırılıyor.

Eğer detaya bakarsanız yandınız. Dün verdiğim grafiklere yeniden bakın... Eser siyaseti ile övünenler karşısında siz büyük korkular yaşıyorsunuz demektir.

29.03.2023

Nasıl mı? İzah edelim:

İktisat kuralıdır “Her tercih bir vazgeçştir.” Daha detay verelim: Siz elinizdeki 1000 lira ile yemek yemeyi bırakıp evladınıza lüks bir bot alıyorsunuz. Ama **yemeğe para kalmadığı için de aç kalıyorsunuz.**

Önce ilk kural: Milletten ne kadar para toplamışsınız? Rahmetli Turgut Özal döneminde Milletin gelirinin %10'luk kısmını devlet alıyordu. Yani bir vatandaş olarak 1000 liranızın 100 lirasını Özal döneminde devlete veriyordunuz. AK Parti bu oranı çok ama çok müthiş artırdı. Artık her 1000 liranızın 420 lirasını devlet alıyor.

Peki Özal aldığı bu 100 liranın kaçını size yatırım olarak geri veriyordu? 80'lerde kamu yatırım oranı %16,0 seviyelerinde. Hatta ilk yarısında u oran %20'lerde seyrediyor.

AK Parti dönemi Kamu Yatırım Oranı nedir dersiniz hemen cevaplayayım: %10 seviyelerinin altında.

Hatta 2018 sonrası dönem bu oran %8,2.

Özal döneminde gelirinizin %10'undan vazgeçerek %16-20 arası bir yatırım hizmeti alıyordunuz. AK Parti döneminde gerinizin %42'sinden vazgeçerek %8,2 yatırım hizmeti alıyorsunuz. Ve buna da ‘Eser Siyaseti” diyorsunuz.

Eğer sloganlara kanıyor ve rakamlara bakmıyorsanız büyük aydınlanmayı çok rahat yaşabilirsiniz. Ama yok illa detaya ve verilere bakıp analiz edeceğim diyorsanız büyük şok içerisinde öylece mutsuzluk sarmalında hapsolup kalırsınız.

***

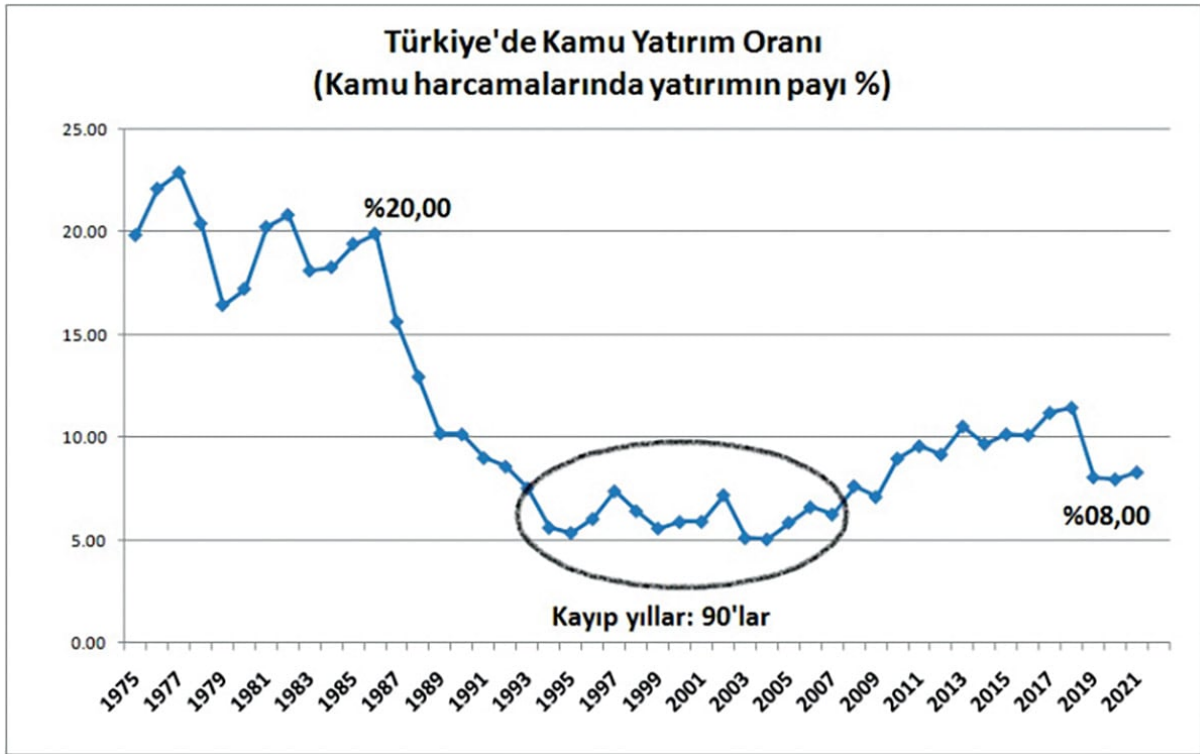
Aslında çok basit sorular konulara aydınlık getirebilir: Büyük uçan Türkiye Özal'ın Demirel'in devlet eliyle yaptığı boğaz köprülerini şimdi neden Hazine garantili müteahhitlere 3-4 kat daha pahalıya yaptırıyor?

Güçlüyseken neden devlet yapmıyor

Para yoksa bu müteahhitlere nasıl daha fazla para bulunuyor?

Gördüğünüz gibi Büyük Aydınlanma sorularında rakamlarda gizli... Yani onları görmemekte... Rakam-bilgi-analiz gibi bir derdiniz varsa karanlığa hapsolup öylece kalıyorsunuz. Büyük aydınlanmayı da kaçıyorsunuz.

29 Mart 2023, Çarşamba

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Dünya zor bir döneme giriyor

Dünyayı karıştıran küresel güçler bu kez kendi dertlerine düştü. Soğuk savaş dönemine, hatta Üçüncü Dünya Savaşı'na programlanmış uluslar hem birbirleriyle hem de kendi içlerinde çatışmaya başladılar. Siyasi ve ekonomik olarak çöküntünün habercisi olan bazı gelişmeler yaşıyoruz. Kendi sınırları dışında birçok ülkeye müdahale eden İngiltere, Almanya, Fransa, İsrail ve ABD gibi ülkeler şimdi çok büyük belalarla baş başa. Örneğin, İsrail ve Fransa'daki milyonlarca insanın katıldığı gösterilerin nerede duracağı bilinmiyor.

Önce Ukrayna topraklarında NATORusya savaşına şahit olduk. Ama Rusya'da işleri hiç de istedikleri gibi gitmedi. Doğu'dan Batı'ya huzur içinde olan tek bir ülke kalmadı. Ne yazık ki bu dünyada yaşamak zorlaştı ve durum giderek daha da kötüleşiyor. İnsanlık, barışın kıymetini bilemedi. **"NATO'yu yeniden kuracağını, Avrupa'yı daha fazla işin içine sokacağını"** düşünen ABD, şimdi **"batan bankaları, bozulan ekonomiyi ve siyasi krizleri"** konuşuyor.

Türkiye ise her şeye rağmen görece olarak dünyadaki bu kaos ortamında iyi durumda görünüyor. Ancak çok gergin ve her türlü kargaşaya gebe bir seçim sürecine girdiğimiz de farkında olmak gerekiyor. Nefret ve intikam söylemlerinin havada uçuştuğu bu dönemde ülkemizin barış ve istikrarı çok önemli.

Türkiye'nin huzuru, dünyayı da etkileyecek durumda. Üçüncü Dünya Savaşı senaryolarının önünde engel olarak görülen tek ülke Türkiye. Dünya bunun farkında. Seçmenin de bunun bilincinde olduğunu düşünüyorum. Umarım bazı siyasiler de artık bu gerçeğin farkına varır.

***

PKK'LI BESE HOZAT DA 'ADAYIMIZ KILIÇDAROĞLU' DEDİ

"Kandil'in resmi adayı Kılıçdaroğlu" başlıklı yazım nedeniyle bazı çevreler kıyameti koparmıştı. Az bile demişim. Her gün PKK'dan bu yazıyı doğrulayacak açıklamalar geliyor.

Murat Karayılan, Duran Kalkan ve Mustafa Karasu'dan sonra PKK elebaşlarından **Bese Hozat'**ın dün bir görüntüsü yayınlandı. Açık açık 7'li koalisyon masasına destek veriyor, mevcut iktidara saldırıyor ve aklınca siyasete yön vermeye çalışıyor. Avrupa'dan yayın yapan terör örgütünün televizyonuna konuşan **Bese Hozat, "Seçimlere kadar terör eylemlerine ara verdik"** diyor.

PKK sizce neden böyle bir karar almış olabilir? Türkiye'nin istikrarına çok önem verdiği için mi? Elbette hayır. HDP ile **Kılıçdaroğlu** arasındaki ortaklığın zarar görmesini istemiyorlar. Yani **Bese Hozat** şunu demek istiyor: **"Kılıçdaroğlu'na zarar gelmesin diye seçimlere kadar Millet İttifakı lehine kanlı eylemlerimizi durdurduk."**

Şimdi yalandan **Yavuz Ağırlioğlu** çıkıp iki süslü cümle kurar, İyi Parti tabanının gazını almaya çalışır. Ama işleri o kadar kolay değil. Artık bu mızrak o çuvala sığmaz.

Şimdi merak edilen konu şu: HDP ile CHP arasında yapılan gizli pazarlıkta **"Seçime kadar terör eylemi yapılmayacak"** maddesi de var mıydı?